

Vader wil graag dat je op adem komt (Johannes 4:23-24 – vierde preek jaarthema 'Eredienst')

*Liturgie zondagmiddag 23 januari 2011
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 138:1,4
Gebed
Lezen: Johannes 4:1-42
Gezang 76:1 (2x) en Gezang 158
Tekst: Johannes 4:23-24
Verkondiging
Liedboek 75:4,5,6
Geloofsbelijdenis
Psalm 62:3,4
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 108
Zegen van God

Om te beginnen eens even een vraag.

Als je zo'n Bijbelgedeelte leest als zopas, dan gebeurt er iets met je.

Tenminste, met mij wel.

En ik vermoed dat dat bij u en bij jullie niet zo veel anders zal zijn.

Volgens mij is dat ook de reden waarom het zo uitvoerig wordt verteld.

Dat je je helemaal kunt inleven in deze gebeurtenis.

Alsof je er zelf bij bent.

Herkenbaar?

Nou merk ik bij mezelf dat ik me heel erg identificeer met die vrouw.

Niet vanwege haar voorgeschiedenis.

Maar wel vanwege haar verlangen.

Want dat is wat ik bij haar proef.

Een gigantisch verlangen naar echte vervulling.

Ze is maar liefst 5 keer getrouwd geweest,

inmiddels bezig met haar 6e relatie,

durft zich kennelijk niet meer te binden
en woont daarom nu samen.

Daarachter proef ik een intens verlangen naar echte liefde.

Met minder neemt ze geen genoegen.

Net als met dat water:

stel dat er inderdaad water is waar je nooit meer dorst door krijgt...

o, gewéldig lijkt haar dat!

Maar zo smácht haar hele wezen naar iemand die echt van haar houdt.

En die haar niet vroeg of laat toch weer teleurstelt.

Maar ja, dat doet –ie dus tóch,

zelfs de 5e man blijkt haar niet dátgene te kunnen geven wat ze zoekt.

Kijk, en dat herken ik.

Niet maar in mijn huwelijk,

maar in alle mogelijke relaties die je zo hebt als mens.

Vrienden. Mensen met wie je samenwerkt.

Heel góed samenwerkt ook.

Waar je je hart aan ophaalt, bij tijden.

Maar toch komt er altijd een moment dat je merkt:

ja, dit vind ik nou jammer, dat doet zelfs pijn, nu mis ik toch iets...

Of hebt u dat nooit?

Ja toch?

En dan ineens komt daar een zevende man in haar leven...

Zeven, hé: ook niet toevallig misschien... getal van de volheid...

In ieder geval: deze man hééft kennelijk wel die volheid.

Want waar deze vrouw bij man nummer 6 alvast een bordje 'nooduitgang'
boven de relatie heeft gehangen

– ze is immers maar niet meer getrouwd –

daar blijkt man nummer 7 ineens wél iets te hebben

waarvoor ze álles laat staan:

dit... dit is nu precies waar ik al die tijd zo koortsachtig naar zocht!

Nou, dat is een lange omweg om bij mijn vraag te komen ☺

Maar mijn vraag aan u en aan jou is:

in wie herken jij je nou, en u?

Misschien ook net als ik in deze vrouw?

Wie zegt: ja, daar herken ik mij heel sterk in? Graag even vingers!

Of misschien die leerlingen van Jezus...

die compleet van hun stoel vallen, bij wijze van spreken:

waar is hun Meester nú toch mee bezig?

Maar ja, je zegt ook maar niks, want Hij weet het toch altijd beter...

Zijn reactie kun je vást weer niet tegenop.

Wie herkent zich in die houding van de leerlingen?

Hoef je je niet voor te schamen, lijkt me zo.

Die leerlingen waren toch niet de eersten de besten...

Dus je bevindt je in heel goed gezelschap!

Wie?

Nou, ik weet niet of iedereen al een keer heeft gereageerd.

Maar er is natuurlijk nog een derde groep in dit verhaal.

Dat zijn die mensen in de stad, de Samaritanen.

Overigens veelzeggend: zij met z'n allen in de stad,
deze vrouw in haar eentje bij de bron.

Waren er niet méér die water moesten halen dan?

Jawel, maar dat doe je natuurlijk niet midden op de dag.

En dat is wel het moment waarop dit plaatsvindt, kijk maar vers 6:
het was rond het middaguur...

Nou, dan was het daar in Israël snikheet hoor!

Er waren wel betere momenten op de dag te bedenken
om je waterkruik bij te vullen.

Dat deze vrouw nú bij de bron komt, zegt al genoeg:

zij voelt zich niet geaccepteerd door de rest.

Zij voelt zich een gevallen vrouw, met alle relaties die ze al heeft gehad.

Nou, stel je voor dat zó'n vrouw ineens naar jou toe komt rennen.
Iemand waar je nooit meer contact mee had,
die je zoveel mogelijk vermeed vanwege haar zondige gedrag.
En die is nu ineens door het dolle heen,
aan alles kun je zien dat haar leven compleet op z'n kop is gezet.
Zonder blikken of blozen gooit ze alles eruit,
wat jij altijd wel had gedacht, van: o, wat zondig allemaal...
Het blijkt haar zelf nog het meest hoog te hebben gezeten dus!
En ze is helemaal gelukkig
nu eindelijk iemand de vinger op de zere plek heeft gelegd.
Alsof er een last van haar is afgevallen.
Omdat iemand haar op die manier een reddingsboei toegegooid heeft.
Dolblij heeft ze 'm aangepakt.
Herkent u zich misschien in die mensen,
die denken: maar hier moeten we meer van weten,
met deze vrouw is iets ongelooflijks gebeurd!
Wie?

Oké. Als ik het vanaf hier bekijk, herkennen de meeste van u zich in...
Maakt uiteindelijk trouwens ook niet zoveel uit, denk ik.
Áls je je maar laat meenemen in deze gebeurtenis.
Want dat lijkt me dus echt wel de reden
waarom dit zo uitgebreid wordt verteld.
Dat je, vanuit wélke invalshoek ook,
vanuit welk plekje ook dat je inneemt in de kerk,
je betrokken weet bij wat hier gebeurt.
Wat er met die vróuw gebeurt,
gebeurt uiteindelijk immers ook met al die andere mensen uit de stad.
Vers 42: "Wij geloven nu niet meer om wat jij gezegd hebt,
maar we hebben hem zelf gehoord en... dit is het inderdaad helemaal!
Dit is niet maar jouw redder, niet maar onze redder ook,
nee, het is zonneklaar dat deze Jezus de redder *van de wereld* is!!

Nou, het is een beetje een lange inleiding geworden.
Maar volgens mij wel heel wezenlijk voor onze tekst vanmiddag.

Uit de voorbereidingsgroep kwam namelijk naar voren
dat juist onze tekst wel erg verwarrend is, moeilijk te begrijpen.
Maar die tekst staat wel middenin deze gebeurtenis.

Ja, als je goed kijkt ontdek je:

juist deze verzen roepen een verlangen op.

Want, zegt Jezus, er komt een tijd... nou, gewéldig.

Als ik jou zo zie, vrouw uit Samaria,

dan is dát nu precies waar jij zo hartstochtelijk naar verlangt!

Iedereen die dit water drinkt krijgt weer dorst.

Maar als de vrouw denkt dat lévend water de oplossing is...

Stoot Jezus dieper door, en zegt: roep je man eens.

Ván de materiële dingen, zeg maar even,

ván je directe levensbehoeften ook als eten en drinken,

steekt Jezus af naar een diepere laag: naar liefde namelijk.

Naar troost, naar geborgenheid, aanvaarding, waardering ook.

Het gevoel hebben dat je er mag zijn, ongeacht wat je doet.

En dat wát je doet, er intussen ook echt wel tóe doet.

Dat je ook je pijn, je gemis, je boosheid misschien wel

niet hoeft weg te stoppen, heel diep in je binnenste.

Maar dat het wordt erkend, dat het niet meteen weer wordt platgewalst,

dat je het gevoel hebt dat je écht begrepen wordt.

Het is wat het is, maar ik hou onverminderd veel van je.

Dat!

En dat vind je dus bij geen man,

zelfs de 5e man biedt niet wat zij zoekt, en dus... ja dus op naar de 6e.

Ja, zou het? Zou die het dan ineens wél hebben?

Jezus zegt: mensen, er kómt een tijd, en die begint nu vandaag,

dat je met dit diepste verlangen thuis mag komen bij GóD.
Dat de ware eredienst juist dit is
dat je je met alles wat er in je leeft
en met alles wat je voelt of niet voelt
mag laten meenemen op de wind van de Geest.
En dat die Geest je helpt
om het maar gewoon allemaal voor Hem neer te leggen
en dan te zeggen: Vader.
Heel vertrouwelijk: hemelse Pappa.
Iemand aan wie je alles kwijt kunt.
En die je laat merken: Ik hou wel zo ontzettend veel van je, echt waar!

Kijk, het staat hier inderdaad wat ingewikkeld.
Maar dít is dus wat er wordt bedoeld.
Jezus zegt: heb je nog dorst,
heb je misschien wel álles wat je hartje begeert en tóch mis je nog iets,
kom dan bij Mij,
dan breng Ik je thuis bij mijn Vader.
Echt, dat is de beste plek waar je wezen kunt.
Als je ergens tot rust komt, dan aan het hart van de Vader.
En Jezus kan het weten, want Hij spreekt uit ervaring!

Wie de Vader echt aanbidt, zegt Jezus hier iets ingewikkelder,
zal hem aanbidden in Geest en in waarheid.

Dat lijken trouwens ook twee verschillende zaken.
Maar vervolgens zegt Hij ook:
God is Geest en dús moet je Hem vereren in Geest èn waarheid.
Waarheid zegt dus alles over Geest.
Ja, de waarheid is dat God Geest is!
Dáár gaat het om.

Nou, om dat te begrijpen, moet je eigenlijk even terug naar hoofdstuk 3.
 Daar is Jezus ook in gesprek,
 Dan niet met een Samaritaan, maar met een Jood.
 Een joodse leider zelfs. Nicodemus.
 "Rabbi," zegt die tegen Jezus,
 "wij weten (!) dat u een leraar bent die van God gekomen is..."

Ja? Dat klinkt misschien arrogant, maar zo was dat.
 Zegt Jezus immers ook tegen de Samaritaanse vrouw:
 jullie weten niet wat je vereert, maar wij weten dat wel;
 de redding komt immers van de Joden.

Zij waren de mensen die het konden weten, vanuit het hele OT.
 Anders dan de Samaritanen, die alleen de eerste 5 boeken accepteerden.
 Wij weten...

En toch, hoe reageert Jezus hierop?
 Vers 3: "Waarachtig, ik verzeker u:
 alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien."
 Oftewel: jullie weten inderdaad veel, beste Nicodemus.
 Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen,
 dat ... ja, dat ook jij als rechtgeaarde Jood opnieuw geboren moet worden.
 Geboren uit... vers 5 slot... water en geest.

Want, zegt Jezus in vers 6: wat geboren is uit een mens is menselijk,
 en wat geboren is uit de Geest is geestelijk.
 Ja, daar concentreert Jezus het dus óók weer op 'de Geest'.
 God is Geest,
 en dat betekent dus: God is *niet* menselijk!
 Jezus werd weliswaar mens.
 Maar waarom?
 Om de *mén*sen weer thuis te brengen bij *Gód*!

Kijk, en die tijd breekt nu dus aan.
Dat je niet maar alles weet óver de redding.
Maar dat je je láát redden, hoogstpersoonlijk

En ja, opnieuw geboren worden, dat is nogal ingewikkeld natuurlijk.
Zo ongrijpbaar.
Af en toe merk je iets van de Geest, maar vaak genoeg ook niet.
En dan?

Wel, zegt Jezus tegen Nicodemus, vers 14:
De Mensenzoon moet hoog verheven worden,
zoals Mozes in de woestijn de slang omhooggeheven heeft,
opdat iedereen die gelooft, in hem eeuwig leven heeft.

Oftewel: doe maar gewoon wat die mensen destijds deden in de woestijn.
Gebeten door giftige slangen gingen ze een wisse dood tegemoet.
Ténzij... tenzij ze omhoog keken naar die koperen slang op een staf.
Nou, zo is het onze redding wanneer wij omhoog kijken naar het kruis.
Verwacht het niet langer van wat jij allemaal doet voor God,
en wat wij met elkaar als kerk weten ván God.
Nee, verwacht het vanaf nu alleen nog maar van Jezus!
Niet van wat jij doet, maar van wat Hij deed.

Dan gaat er echt een wereld voor je open.
Je stapt ineens binnen bij je hemelse Vader.
Je proeft aan alles hoeveel Hij van je houdt.
Je merkt dat Hij ook alle aandacht voor je heeft.
Zelfs al heb je vijf mannen gehad, en ben je inmiddels bezig met je 6^e.
Immers: het gaat er niet meer om dat jij het goed doet,
maar dat Hij het goed heeft gedaan.
Het is volbracht! –
roept Hij je toe vanaf het kruis.

Snap je nu ook dat er echt wat veránderd is?
Een hele nieuwe tijd breekt aan door Jezus.
Omdat het al die tijd in het Oude Testament *nog niet* volbracht was!

Ja, ook toen kon je wel met God omgaan, gelukkig.
Zelfs heel vertrouwelijk soms, als je denkt aan Abraham, of Mozes.
Maar het gaf je geen blijvende rust.

Wánt... ja nou, jouw eigen leven, daar mankeerde nog zoveel aan.
Het leven van het volk waar je lid van was, netzo.
En vaak genoeg voelde je: dat staat nog zó tussen God en ons in!
Ieder offer herinnerde je er trouwens ook weer aan.
Wreef het er weer eens goed in, zeg maar.

En daarom stak het ook allemaal zo nauw, in de eredienst voor God.
In het OT wemelde het van de voorschriften.
Zo moet het wel, en zus persé niet.
Bij de Samaritaanse vrouw proef je er nog iets van:
Waar is nu de goede plek om God te vereren?
Wij doen het hier op de berg Gerizim.
Jullie zeggen: nee, helemaal fout, het mag alleen in Jeruzalem...

En dat wás ook zo.
God had dat allemaal heel duidelijk bepaald.
En je moest je er ook echt aan houden.
Omdat... ja, omdat het nog niet volbracht was.
Ook als gelovige, ook als kerk, mistte je nog steeds iets.
Die blijvende, onvoorwaardelijke aanvaarding door God.
Vóór je het weet, was het weer helemaal mis,
en sloegen de vlammen er uit bij God.
Om bang van te worden, als je niet beter wist.
Gaan we dit ooit redden?

Nee dus. Dat was de slotsom van het Oude Testament:

dit gaan wij als mensen nooit redden.

Ook mét alle mogelijke voorschriften niet.

“Wat geboren is uit een mens is *menselijk*.”

En gelukkig, Jezus haalt er hier in Johannes 4 radicaal een streep door.

Die tijd is nu voorbij,

Ik maak hoogstpersoonlijk af wat bij jullie voortdurend ontbrak.

Nu breekt daarom een hele nieuwe tijd aan.

Eindelijk.

Want God wil niets liever dan jullie Váder zijn.

En weet je? Als Vader wil Hij zielsgraag dat je weer op adem komt.

Door *zijn Geest*.

Dat je eindelijk de plek vindt waar je thuiskomt.

Niet maar op de Gerizim, of in Jeruzalem, of in een kerkgebouw,
maar bij God zélf, in zijn hemelse tempel.

Raakt dit niet aan een heel diep verlangen?

Maar dít is nu wat wordt bedoeld met eredienst. Met aanbidding.

Echtheid!

Vader wil graag dat je op adem komt.

Wie je ook bent. Wat je ook hebt gedaan.

Je aanbidt Hem door te laten merken dat Hij alles voor je is.

En dat je dus ook álles in je leven openlegt voor Hem.

Dat doe je voor bijna niemand anders, bepaalde dingen zéker niet.

Maar voor Hem wel!

Ja, juist dát is bij deze vrouw waardoor het kwartje valt:

Kom mee, zegt ze tegen de mensen in de stad,

Kom mee, *er is iemand die alles van mij weet!!*

Eindelijk, ik hoef niet langer m'n stand op te houden.

Ik hoef m'n gevoelens niet langer heel diep weg te stoppen.
En naar de buitenwereld proberen nog enigszins de schijn op te houden.

Mensen, jullie maskers mogen af.

Voortaan mag je volstrekt eerlijk zijn over je leven.

In deze wereld word je waarschijnlijk lang niet altijd geaccepteerd.

Zelfs in de kerk helaas soms nog niet.

Maar bij God wel, hoor.

Bij God echt helemaal!

Bij Hem vind je wél de rust waarnaar je snakt.

En worden andere relaties, ook in gemeente, er niet meer zo door belast.

Want je aanbidt Vader:

Hij is in jouw leven de absolute nummer Eén!

Als je het bij Hem vindt, geeft dat zoveel rust, ontspanning.

Ook als je het zelfs in de kerkdienst soms mist...

Maar zelfs die kerkdienst is nu ondergeschikt aan de aanbidding van God.

Dat je je persónlijk overgeeft aan Hem.

Op die manier kun je ook leren leven met het onvolkomene in je leven.

En zelfs het ronduit pijnlijke.

Gebeden die maar niet worden verhoord,

hele diepe verlangens soms die maar niet worden vervuld.

Iemand schreef me:

"Ik heb mijn complete pakketje van angst, onzekerheid, verdriet,
boosheid, twijfel, onmacht, trots, hoogmoed, en alles wat ik verder voelde
bij God neergelegd.

Ik kwam zó onder de indruk van Gods genade,
ik was zo dichtbij Hem en was daar zo blij mee,
dat het op dat moment voor mij heel duidelijk was:
dit stijgt boven alles uit.

Mijn relatie met God is het allerbelangrijkst.
Wat er ook gebeurt.
Hoe onzeker het leven op dit moment ook is!”

Zie je?

Dát is aanbidding: God als de absolute nummer Eén in je leven!
Daardoor vind je de rust die je nergens anders zo vindt.
Stop met je geploeter, en laat je liefhebben door Hem.
De Vader zoekt je, heb je het al gezien?

Kijk anders nog eens goed naar Jezus.
Zie hoe Hij omgaat met deze in veler ogen ‘gevallen vrouw’ in Joh.4.
Hij veroordeelt haar niet.
Hij maakt geen enkel verwijt richting haar.
Het enige wat Hij zegt: je hebt gelijk, vrouw,
dit is inderdaad waar je staat, op dit moment.
En dáár wil Hij haar dus ook hebben,
vandaar dat Hij begint over haar man.

Ja, daar wil Vader óns hebben, u en jullie allemaal, en mij ook.
Dat we gaan staan waar we staan.
Daar niet langer omheen draaien.
Ons niet beter voordoen dan we zijn.
Nee: dit heb ik allemaal gedaan; en zus en zo voel ik mij.

Maar ... mag het dan allemaal maar bestaan?
Kan het dan allemaal maar zó,
maakt het niet meer uit hoe je leeft?

Jawel, dat maakt juist wel uit.
Alleen, jij komt daar nooit.
Niemand van ons komt uit zichzelf

daar waar God hem hebben wil.

Dat is weer die aanbidding:

dat je het helemaal verwacht van Hém.

En niet stiekem toch ook een beetje van jezelf.

Zoals diezelfde persoon me schreef:

“De persoonlijke band met God is voor mij het allerbelangrijkst.

Hierin wil ik groeien

door in alle eerlijkheid alles wat me bezighoudt aan Hem te vertellen.

Wat mij enorm geholpen heeft is het besef

dat ik al mijn zonden, de dingen die niet naar Gods wil zijn,

juist bij Hem mag neerleggen.

Hij veroordeelt me daarom niet.

Ik ben immers rechtvaardig voor God door het bloed van zijn Zoon.

Maar Hij wil me juist helpen om het de volgende keer anders te doen.

Vanuit Zijn liefde voor mij.

Hij zegt als het ware: lieve dochter, lieve zoon, kom maar bij Mij,

Ik hou van je, Ik zal je helpen om te groeien in Liefde.

Dit is voor mij een enorme troost, en het geeft ook vrijheid.

Ik word niet veroordeeld,

maar juist gestimuleerd om me steeds meer te laten vormen

door mijn Vader

en daardoor steeds meer te worden zoals Hij me heeft bedoeld.”

Dat is aanbidding! Hij de absolute nummer Eén in je leven.

Jezus is de redder, niet wij.

Wij moeten alleen aangeven dat we hulp nodig hebben.

Geef maar heel precies aan waar je zit.

Heer, hier bevind ik mij.

Dit is het...

meer kan ik er niet van maken...

Ziet u wel?

Mijn pijn,

mijn eindeloos pogen om het goed te doen, mijn...

Hier is het,

ik leg het allemaal open voor U.

Mijn leven met U is niet langer afhankelijk van
of U *mij* geeft wat *ik* vraag.

Maar allesbepalend voor mij is

of ik *U* geef wat *Ú* vraagt.

Laat mij steeds meer leven op Uw stem.

Dát is de aanbidding die Vader zoekt.

Ja? Vader zoekt dus jou. U. Mij.

En wil niets liever

dan dat je weer helemaal op adem komt. Bij Hem.

Dankzij het leven dat Jezus wil geven.

Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
21 januari 2011